

Täysistunto

Tiistai 12.5.2015 klo 14.00—15.07

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 15.07.

Puhetta johtivat puhemies Juha Sipilä (14.00—14.29) ja toinen varapuhemies Ben Zyskowiec (14.29—15.07).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Uusi edustaja

Puhemies Juha Sipilä: Hyvinkäältä oleva varatuomari, henkikirjoittaja Leena Meri, joka varamiehenä Uudenmaan vaalipiiristä on tullut edustajantoimensa hoitamisen keskeytymisestä 5.5.2015 ilmoittaneen Pirkko Ruohonen-Lernerin sijaan, on 7.5.2015 esittänyt minulle edustajanvaltakirjansa ja on ryhtynyt hoitamaan edustajantointaan.

Uusi edustaja ohjattiin paikalleen täysistuntosalissa.

2.2. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 7.5.2015 antanut hallituksen esityksen HE 1/2015 vp, joka otetaan lähetekeskusteluun tässä istunnossa.

2.3. U-asiat

Valtioneuvosto on 7.5.2015 toimittanut eduskunnalle Euroopan unionin asiat U 1, 2/2015 vp, ja puhemies on lähettänyt ne käsiteltäviksi suureen valiokuntaan, jolle valtiovarainvaliokunnan on annettava asioista lausunto.

3. Lasse Männistön vapautuspyyntö Kansaneläkelaitoksen valtuutetuista

Vapautuspyyntö VAP 1/2015 vp

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Juha Sipilä: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Lasse Männistö pyytää vapautusta Kansaneläkelaitoksen valtuutetuista.

Puhemiesneuvosto puoltaa pyyntöä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisiratkaisusta annetun lain 8 luvun muuttamisesta, sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n muuttamisesta sekä rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 1/2015 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Juha Sipilä: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskustelua ei syntynyt.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

5. Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2014

Kertomus K 6/2015 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Juha Sipilä: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Keskustelu

14.03 Maria Guzenina sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taidan olla ensimmäinen, joka sanoo tästä pöntöstä "arvoisa puhemies". Suuri kunnia.

Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus vuodelta 2014. Euroopan neuvosto on demokratia- ja oikeusvaltioperiaatteita valvova maanosamme vanhin ihmisoikeusjärjestö, jonka toiminnalla on ollut todella tärkeä merkitys jäsenmaitensa parlamentaarikoiden yhteisenä ongelmiin ratkaisuja hakevana foorumina jo vuodesta 1949. Nykyään Euroopan neuvostoon kuuluu 47 maata. Näiden joukossa ovat muun muassa Venäjä ja Ukraina. Parlamentaariseen yleiskokoukseen osallistuu, jäsenet ja varajäsenet mukaan lukien, yli 700 kansanedustajaa eri maista. Lisäksi ihmisoikeuksien ja demokratian sekä oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen puolesta tehdään

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

toita lukuisissa komiteoissa sekä epävirallisissa diplomatian kautta tapahtuvissa taustakeskusteluissa.

Euroopan neuvoston yleiskokous hyväksyi viime vuonna yli 60 päätöslauselmaa. Käsiteltävien raporttien aiheet ovat olleet hyvin moninaiset, ja suomalaiset ovat olleet erittäin kiitettävästi mukana näissä keskusteluissa niin raporttoijina kuin keskusteluun osallistujina. On käsitelty raportteja niin Sergei Magnitskin tapauksesta kuin rasismien torjunnasta ja maahanmuuttajien integroitumisesta eurooppalaisiin yhteiskuntiin. Käsittelyssä on ollut myös aiheita, kuten internetin vaikutus poliittiseen toimintaan, kansainvälinen apu Syyrian pakolaisille sekä Palestiinan demokratiakehitys. Raportteja on tehty myös Ukrainan demokraattisten instituutioiden toiminnasta ja Espanjan uudesta aborttilaista. Eli hyvin moninaista.

Lähtökohta ja lähestymistapa ovat kaikkiin pöydälle nostettuihin asioihin aina viime kädessä olleet samat: yksittäisten kansalaisten perusoikeuksien ja perusturvan näkökulma muuttuvassa ja usein hyvinkin kompleksisessä maailmassa. Yhteisesti sovitusta perusoikeuksista ja kansalaisten vapauksista ei voi tinkiä vaikeimpinakaan aikoina. Kansalaisten luottamus poliittisen järjestelmän toimivuuteen ja sosiaalisesti toteutuvaan oikeudenmukaisuuteen ovat toimivan yhteiskunnan perusedellytyksiä. Ihmisoikeudet eivät voi koskaan olla alistettuja mielivallalle ja koskea vain joitain ihmisryhmiä. Ihmisoikeudet ovat universaaleja, ja eri maiden ihmisoikeuksien normien täytyy kestää myös kansainvälistä, tarkempaa tarkastelua ja kritiikkiä.

Arvoisa puhemies! Tässä Euroopan neuvoston vuoden 2014 toimintakertomuksessa korostuu yksi asia ylitse kaiken. Viime vuoden suurin kysymys Euroopan neuvoston yleiskokouksessa jäsenkomiteoissa oli Ukrainan tilanne, Venäjän toimet ja tähän liittyvät haasteet. Tämä aihe on edelleen hyvin ajankohtainen. Huhtikuun 2014 yleisistunnossa äänestyksen jälkeen syntyneellä päätöksellä Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan mahdollisuuksia osallistua yleiskokouksen työskentelyyn rajoitettiin viemällä Venäjältä muun muassa äänioikeus sekä osallistumismahdollisuus Euroopan neuvoston tärkeimpien komiteoiden työskentelyyn. Tämä päätös tehtiin määräaikaiseksi, vuoden loppuun asti.

Tämän vuoden alussa tammikuun istunnossa parlamentaarikot olivat jälleen saman tilanteen edessä: miten suhtautua Venäjän haluttomuuteen noudattaa kansainvälisiä sitoumuksia ja yleisesti sovittuja periaatteita? Yleiskokouksen enemmistö kannatti Venäjän sanktioiden ylläpitämistä huhtikuun istuntoon saakka. Venäjä kuitenkin ilmoitti, ettei aio palata Euroopan neuvoston työskentelyyn tänä vuonna laisinkaan. Keskustelu Venäjän toimista jatkuu siis Euroopan neuvostossa tällä hetkellä ilman Venäjän valtuuskunnan jäseniä. Mitä tulee tapahtumaan heidän jatkotyöskentelynsä osalta, mitä se merkitsee Euroopalle ja mitä se merkitsee globaalille — sitä tilannetta on arvioitava hyvin tarkasti. Tämänhetkisten tietojen mukaan tammikuussa 2016 käsitellään Venäjän valtuuskunnan jäsenten oikeuksia uudestaan Euroopan neuvoston yleiskokouksessa.

Arvoisa puhemies! Suomen valtuuskunta on Venäjän suhteen aina korostanut vuoropuhelun merkitystä. Vuoropuhelun tärkeyttä ongelmien ratkaisemiseksi korostimme myös tämän vuoden tammikuussa, kun Venäjää koskevia päätöksiä tehtiin. Meidän pieni — viiden varsinaisen ja viiden varajäsenen — valtuuskuntamme on korostanut omassa työssään Suomen ulkopoliittisen johdon linjoja, ja tällä tarkoitan nimenomaan presidentti Niinistön, ulkoministeri Tuomiojan ja viime hallituskauden eduskunnan puhemiehen Heinäluoman vuoropuhelun kautta ratkaisuja hakevaa, diplomatiaa korostavaa linjaa, (Ben Zysko-

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

wicz: Missäs pääministeri Stubb oli?) linjaa, joka peräänkuuluttaa kansainvälisen oikeuden kunnioittamista.

Ukrainan osalta yleiskokous on jo useamman vuoden ajan seurannut tilannetta huolestuneena ja peräänkuuluttanut perusteellisia uudistuksia sekä lainsäädännössä että viranomaisten toiminnassa. Korruptio, heikko oikeusjärjestelmä, kansalaisten heikko luottamus järjestelmään ja taustalla olevat syyt ovat pitkään olleet tiedossa. Yleiskokous on myös käsitellyt Ukrainan pakolaisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden humanitääristä tilannetta.

Kehitys muualla Euroopassa on myös antanut aihetta vakavaan pohdintaan. Pakolaisvirta Välimeren eteläpuolelta ja tilanne Lähi-idässä, erityisesti Syyriassa, on jatkunut entistä vaikeampana. Yleiskokous on keskustellut IS-järjestön aiheuttamasta uhasta ihmiskunnalle ja väkivallasta kristittyjä ja muita uskonnollisia ja etnisiä yhteisöjä vastaan. Nämäkin haasteet ovat asettaneet Euroopan maat tärkeiden peruskysymysten äärelle.

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan todeta, että Suomen valtuuskunta on ollut hyvin aktiivinen jäsen yleiskokouksessa. Jäsenet ovat osallistuneet keskusteluihin, vaalitarkkailuihin ja saaneet tärkeitä luottamustehtäviä. Suomi on ollut hyvin luotettava ja arvostettu toimija, ja meillä on laajasti hyvä maine tolkun porukkana, joka ei pelkää tuoda esille näkemyksiään mutta tekee sen kritiikkiäkin antaessaan rakentavasti ja yhteistyöhaluisesti.

14.11 Pirkko Mattila ps: Arvoisa puhemies! Kiitoksia Suomen valtuuskunnan puheenjohtajalle, edustaja Guzeninalle tästä selonteosta, joka todellakin aivan oikein kuvastaa sitä aktiivista otetta, joka Suomella on tässä parlamentaarisessa yhteistyössä. Toisaalta tämä kertomus myös hieman surullisella tavalla todistaa, että tälle yhteistyölle on tarvetta myös näissä ikävissä konflikteissa ja sille on laajaa tarvetta Euroopassa, Euroopan ulkorajojen lähetyillä ja rajojen ulkopuolella. Monet kriisit vain edelleen jatkavat olemassaoloaan, ja uusia syntyy.

Kertomuksessa todetaan, ja aivan aiheestakin, että Eurooppa on ollut joihinkin kriiseihin jopa valmistautumaton. Huomio on kiintynyt toisaalle. Tässä yhteydessä on raportissa nostettu esiin myös valtuuskunnan puheenjohtajan mainitsevat IS-terroriteot, jotka ovat tietyllä tavalla yllättäneet järjestäytymisellään ja aktiivisella ja jopa aggressiivisella rekrytoinnilla, joka tapahtuu piilosta hyökäten. Jo nyt tiedetään, että terroristijärjestöjen riveissä taistelee eurooppalaisia nuoria.

Moni kriisi ei ole hallinnassa, ei myöskään Välimerellä, joka on muodostunut pakolaisten hautauspaikaksi. Näitä hukkumisia tapahtuu edelleen, ja se on johtanut suosituksiin Euroopan unionille vastuun jakamisesta ja mitä ilmeisimmin nyt sitten myös komission esityksiin.

Terrorismin uhka jatkuu Euroopan rajoilla. Se on todellinen, ja niin kuin sanoin, emme käytännössä tiedä, mikä on rekrytoitujen todellinen määrä ja mikä on niiden aktiviteetti.

Venäjän ja Ukrainan välinen kriisi ei ole myöskään hellittänyt, vaan levottomuudet samoin kuin Venäjän tietynlainen eristäytyminen ovat ilmeisiä koko ajan, ja kuten puheenjohtaja mainitsi, Venäjä ei osallistu Euroopan neuvoston toimintaan kuten aiemmin, sitä samanlaista neuvotteluyhteyttä ei ole. Puhumme aivan aiheesta myös turvallisuusympäristön muuttumisesta.

Tässä kertomuksessa, toivon edustajien siihen perehtyvän ja sen lukevan, tulee juuri se puheenjohtajan esiin nostama kuvaus siitä, että tämä oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoi-
keuksien edistämisen työ on hyvin laajalla skaalalla ihmisten arjessa mutta myös jatkuu

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

näihin isompiin konflikteihin. On tärkeää, että Suomi on ratkaisussa osana, mukana, yhteistyössä muiden toimijoiden ja järjestöjen kanssa.

Mutta kaiken kaikkiaan Suomen valtuuskunnan toiminta on ollut aktiivista vaalitarkkailusta juuri siihen parlamentaariseen työskentelyyn yleisistunnossa ja komiteoiden työskentelyyn, ja on todella ollut ilo olla mukana tässä valtuuskunnassa. Uskon, että tämä edellisen kauden aikana tehty työ kantaa myös tälle kaudelle hyvää hedelmää.

14.15 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa puhemies! Vapaa media, ilmaisunvapaus ja internet ovat puhuttaneet paljon Euroopan neuvoston kokouksissa, kuten tästä käsittelyssä olevasta kertomuksestakin käy ilmi. Olen keskittynyt itse Euroopan neuvosto -työssäni paljon juuri internetiin ja valmistellut raporttiani, joka käsittelee kaikkien oikeutta internetin saatavuuteen. Kyseinen raporttini hyväksyttiin vuosi sitten huhtikuussa Euroopan neuvoston yleiskokouksen täysistunnossa.

Pääsy internetiin on perusoikeus. Kansainväliset asiantuntijat ovat todenneet sen kuuluvan sananvapauteen, mutta kun puhutaan palveluista, sen voidaan tulkita kuuluvan myös muihin oikeuksiin, kuten oikeuteen yksityiselämään. Nettiin pääsillä on tärkeä rooli myös opetuksellisena työkaluna sen tuodessa tiedon ja tieteellisen tutkimuksen laajan yleisön tavoitettavaksi. Nämä oikeudet on kirjattu Euroopan ihmisoikeussopimukseen, jonka kaikki Euroopan maat ovat ratifioineet.

Internetviestintä kasvaa huomattavaa vauhtia ja muuttaa yhä edelleen yhteiskuntiamme. Mikäli haluamme vahvistaa demokratiaa lisäämällä sähköisiä vaikuttamismuotoja, on varmistettava, että kansalaisilla on oikeasti mahdollisuus hyödyntää näitä palveluja. Jos osa jää tämän palvelun ulkopuolelle, heidän vaikuttamismahdollisuutensa laskee, mikä ei luonnollisestikaan ole hyväksi demokratialle. Raportissani muistutetaan muun muassa siitä, että samalla, kun julkishallinto siirtää palvelujaan nettiin, sen tulee myös varmistaa netin saatavuus kaikille, muuten tasa-arvo ei toteudu ja eriarvoistuminen vain lisääntyy.

Arvoisa puhemies! Rajoittamalla netin saatavuutta rajoitetaan ihmisten mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan. Siksi valtioilla ja yksityisillä palveluntarjoajilla on velvollisuus välttää nettisisällön rajoittamista, ellei sisältö ole lainvastaista. Valtioiden tulee kehittää internet-infrastruktuuria, jolla taattaisiin kaikkien tasavertainen mahdollisuus päästä nettiin. Tämä toteutetaan lainsäädäntöä päivittämällä sekä lisäämällä yhteistyötä yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa. Tarvitaan myös lisää tutkimusta ja kansainvälistä yhteistyötä.

Osana raporttini valmistelua olen laatinut yhteistyössä Helsingin yliopiston tutkija Riikka Koulun kanssa Euroopan neuvoston jäsenmaille suosituksia internetin saatavuuden varmistamiseksi. Raportin kommentointiin ovat voineet osallistua kaikki halukkaat Euroopan neuvoston jäsenmaissa. Raportissa muun muassa esitetään, että Euroopan neuvoston jäsenmaat varmistavat netin neutraliteetin ja lisäävät yhteistyötä yksityisten palveluntarjoajien kanssa, jotta kansalaisilla olisi edullinen ja toimiva pääsy nettiin. Näiden tavoitteiden etenemistä on syytä seurata myös jatkossa tiiviisti.

14.18 Antti Kaikkonen kesk: Arvoisa puhemies! Euroopan neuvosto on merkittävä yleiseurooppalainen foorumi, johon kuuluvat jokseenkin kaikki laajan Euroopan jäsenmaat lukuun ottamatta Valko-Venäjää, jonka demokratia- ja ihmisoikeustilannetta on pidetty niin huonona, että maata ei ole voitu ottaa jäseneksi, eikä toivoa sen suhteen ole hirveästi lähivuosina valitettavasti nähtävissä. Viime toimintavuonna tämä yleinen eurooppa-

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

lainen kehitys totta kai löi laineitaan myöskin Euroopan neuvoston parlamentaariseen yleiskokoukseen, ja kaikissa kokouksissa viime vuonna jouduttiin käsittelemään tuota valitettavaa Ukrainan tilannetta, ja sama tilannehan jatkuu edelleen.

Kuten puheenjohtaja täällä totesi, Venäjän valtuuskunnan osallistumisoikeutta rajoitettiin. Tämäkin tilanne on päällä edelleen, ja sitä arvioidaan sen mukaan, miten Ukrainan kriisi tuosta edistyy, mutta Euroopan neuvosto omalta osaltaan tietysti ponnistelee sen puolesta, jotta tilanne voisi rauhoittua ja normalisoitua, ja tätä myöten myöskin totta kai Venäjäkin voisi saada takaisin täydet toimintavaltuudet Euroopan neuvostossa. Tämä on myös totta kai se polku, mihin Suomen valtuuskunta pyrkii omalta pieneltä osaltaan vaikuttamaan. Minskin sopimuksen kunnioittaminen on tässä tietysti avainasemassa.

Joitakin erityispiirteitäkin oli nähtävissä. Neuvostossa laadittiin raporttia, joka liittyi lasten huostaanottokäytäntöihin eri EN:n jäsenmaissa, ja myös Suomen suhteen oli olemassa vääriä käsityksiä raportojalla ainakin alkuvaiheessa, mutta Suomen valtuuskunnan ja kotimaisten virkamiesten aktiivisen toiminnan ansiosta noita vääriä käsityksiä saatiin oioittua ja tämä saatiin lopulta ihan oikeille ja hyvälle raiteille. Oli hyvin tärkeää, että valtuuskunta oli tässä aktiivinen.

Muutoinkin valtuuskunnan toiminta oli viime vuonna hyvin aktiivista, ja yhteistyötä myös muun ulkopoliittisen johdon kanssa tiivistettiin, mukaan lukien ulkoministeri ja tasavallan presidentti.

14.20 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Todellakin jännittyneen kansainvälisen tilanteen ja erityisesti Euroopassa olevien vaikeuksien takia Euroopan neuvostolla ja myös sen parlamentaarisella yleiskokouksella on erinomaisen tärkeä tehtävä.

Euroopan neuvosto on se elin, joka saattaa meidät arvoiltamme yhteen ja jolla on myös olemassa keinoja vartioida näiden arvojen eteenpäinvientiä. Merkitystä on tietysti sillä, että Euroopan neuvostossa voivat eri parlamentaarikot kohdata toisensa. Suomalaiset ovat tässä tehneet hyvää työtä. Meillä on toinen tärkeä organisaatio, joka on Etyj, jonka puheenjohtajana viimeisen vuoden ajan on ollut meidän kaikkien arvostama suomalainen parlamentaarikko Ilkka Kanerva.

Nyt tiedossa on, että Venäjä on vetäytynyt Euroopan neuvoston työstä näiden sanktiopäätösten jälkeen. Kysymys kuuluu: Miten voimme palauttaa Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnan niin, että siellä olisivat kaikki paikalla? Miten rakennetaan edellytyksiä sille, että Venäjä voisi tulla takaisin, jotta kanssakäyminen olisi mahdollista?

Olen ilahtunut siitä, että Saksan liittokansleri Merkel tuoreeltaan tällä viikolla teki merkittävän vierailun Moskovaan. Hänhän sanoi hyvin selvästi, että ei hyväksy sitä, mitä Venäjä Ukrainassa on tehnyt, mutta yhtä aikaa hän sanoi, että tärkeätä on, että vuoropuheluun on olemassa edellytykset. Voisi sanoa, että hän oikeastaan tuli sille linjalle, joka Suomen ulkopoliittikkaa on siivittänyt koko tämän vuoden ajan.

Tästä lähtökohdasta katsoen olisi tärkeää, että Suomen valtuuskunta ottaisi tämän kapulan vahvasti itselleen ja lähtisi hakemaan sellaista ratkaisua, joka toisi tiekartan, jolla me saisimme parlamentaarisen yleiskokouksen jälleen kattamaan kaikki ja mahdollistamaan vuoropuhelun.

Kysynkin nykyisen valtuuskunnan jäseniltä, mitä mahdollisuuksia he näkevät Suomen toiminnan osalta, jotta yleiskokous voisi olla jälleen yhdessä koossa.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

14.22 Sirkka-Liisa Anttila kesk: Arvoisa puhemies! Suomi liittyi Euroopan neuvostoon toukokuussa 1989. Puoli vuotta sen jälkeen liittyivät muun muassa Unkari ja Puola, eli Suomi oli viimeinen maa, joka ennen näitä Itä-Euroopan uusia demokratioita liittyi.

Täällä on jo moneen kertaan todettu, että Euroopan neuvoston tehtävänä on edistää kansanvaltaa ja ihmisoikeuksia. Euroopan neuvostohan on toiminut eräänlaisena odotushuoneena Euroopan unionin, Euroopan yhteisön jäsenyyteen. Kun vuonna 2004 tapahtui Euroopan unionin laajeneminen 12 jäsenmaalla, kaikki nämä jäsenmaat olivat olleet ennen jäsenyyttään Euroopan neuvoston jäseniä.

Euroopan neuvoston kertomusvuonna keskeisesti nousi esiin kaksi asiaa, jotka nyt nostan. Ensimmäisenä on tämä Ukrainan kriisi, josta täällä on jo puhuttukin, ja siihen liittyen Venäjän valtuuskunnan valtakirjojen jäädyttäminen. Toinen on ollut sitten Borzovan raportti, kansanedustaja Borzovan raportti lasten huostaanotosta Euroopan neuvoston jäsenmaissa.

Täällä edustaja Heinäluoma kyseli, miten me pystyisimme jatkossa palauttamaan toiminnan, niin että Venäjäkin voisi olla mukana Euroopan neuvoston toiminnassa ja valtuuskunnan valtakirjat voitaisiin palauttaa. Minusta siinä viime kädessä pitkälti on kysymys myöskin siitä, millä tavalla Venäjä toimii Ukrainan kriisissä, ja tässä tapauksessa, niin kuin tiedämme, tämä Krimin huostaanotto on se, joka on ollut vastoin kansainvälistä oikeutta. Mutta kaikissa tilanteissa Euroopan neuvoston pitäisi pystyä toimimaan niin, että myöskin Venäjä olisi siellä mukana jatkossa, koska sitä kautta voidaan asioihin vaikuttaa. Muistan senkin tilanteen, kun edellisen kerran Tšetšenian kriisin aikana keskusteltiin siitä, mitä tehdään Venäjän valtuuskunnan valtakirjoille. Silloin päädyttiin muun muassa siihen, että on parempi pitää Venäjä tarkkailijana mukana kuin sulkea pois, koska silloin voidaan vaikuttaa.

Sitten tästä Borzovan raportista toteaisin sen, että sillä nyt sitten puhdistettiin se maine, joka ihan väärin Suomella oli. Meillä ovat huostaanottoasiat ihan kunnossa. Se tulee siitä raportista hyvin selville.

14.24 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus kiinnittää huomiota muun muassa siirtolaisiin ja pakolaisiin ja heidän tilanteeseensa.

Täällä sivulla 18 mainitaan sellainenkin asia, että media ja tietyt poliittiset suuntaukset ovat viime vuosina korostaneet maahanmuuton ongelmia ja kustannuksia yhteiskunnalle. Näissä muissakin kommentteissa annetaan ikään kuin ymmärtää, että tätä maahanmuuttoasiaa ei ole oikealla tavalla osattu käsitellä tai huomioida positiivisena kehityksenä Euroopassa ja Suomessa, ja siinä mielessä tässä tyrmätään aika suoralta kädeltä joidenkin poliittisten toimijoiden kannanotot.

Olen samaa mieltä, totta kai, siitä, että kotoutumiseen panostaminen on tärkeää ja meidän tulee tarjota siirtolaisille mahdollisuus koulutukseen ja työpaikkoihin. Kuitenkaan en voi olla samaa mieltä sitten näistä kaikista muista toimenpideajatuksista, joihin näissä sisällöllisesti on kiinnitetty huomiota, sillä yksistään ne eivät tilannetta tule parantamaan.

En tiedä, kuinka paljon täällä ylipäättänsä mietitään Euroopan neuvostossa esimerkiksi tämmöistä gettoutumista tai segregaatiokehitystä, joiden kuitenkin monessa maassa on todettu jo olevan ongelmallisia. Suomessa siitä ei vielä sinänsä paljon keskustella ja puhuta, koska meillä ei nähdä sitä ongelmaa vielä sieltä pinnan alta juurikaan.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

Arvoisa puhemies! Näistä ulkosuhdeasioista, joista tässä kertomuksessa puhutaan, itselle tuli aivan uutena yllätyksenä se, että uudeksi demokratiakumppaniksi yleiskokouksessa on loppuvuodesta valittu myös Palestiina. En kuitenkaan voi itse hyväksyä sitä, että Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus itse toteaa tässä lainaten joitakin lähteitä, että lainsäädännön hitaus Palestiinassa johtuu Israelin miehityksestä. Täällä toki mainitaan myös tämä Hamasin osuus siitä, että se ei kunnioita Palestiinan sisäisiä sovintoja tähtäviä sopimuksia, mutta korostetaan sitä, että suurin este demokratian tiellä on Israelin miehitys. Näin se kuitenkin ei tietääkseni ole ainakaan niitten tietojen valossa, mitä olen itse aikanaan tästä kerännyt, ja ihmettelenkin sitä, miksi Suomen Euroopan neuvoston valtuuskunta on korostetusti nostanut näitä poliittisia, arkoja aiheita tähän kertomukseensa pinnalle.

14.27 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Euroopan neuvoston painoarvo yhteisten eurooppalaisten arvojen vaalijana on korostunut, ja erityisesti sen näkyvyys on vuoden 2014 aikana kasvanut.

Ikävä kyllä syy on tähän tietenkin se, että Ukrainassa on kriisi meneillään, ja myöskin tämä Venäjän Krimin niemimaan valtaaminen. Nämä ovat olleet myöskin Euroopan neuvoston vastalauseitten ja harvinaisen Venäjän äänioikeuden epäämisen taustalla. Euroopan neuvoston muissa päätöslauselmissa ovat korostuneet erilaiset kriisit niin Euroopan sisällä kuin myöskin sen rajoilla: Isis, siirtolaisuus, rasismi, köyhyys ja vähemmistöjen tilanne.

Erityisesti haluaisin kiittää Suomen valtuuskuntaa toiminnasta, mitä he osoittivat Kansallisten vähemmistöjen oikeudet -raportissa. Tässähän raportin laatija ei ollut halunnut huomioida romanivähemmistöä kansallisena vähemmistönä, ja Suomen valtuuskunta ja erityisesti edustaja Mattila toimivat pontevasti sen eteen, että tämä epäkohta saatiin sitten lopullisessa raportissa korjattua.

Muutoinkin valtuuskunnan raportti kertoo siitä, että suomalaiset ovat olleet merkittävisissä raportointitehtävissä ja osallistuneet aktiivisesti Euroopan neuvoston toimintaan erilaisissa vastuullisissa tehtävissä, ja siinä mielessä täytyy toivoa vain, että tulevaankin valtuuskuntaan saadaan aktiivisia jäseniä mukaan.

14.29 Anne-Mari Virolainen kok: Arvoisa herra puhemies! Valtuuskunnan puheenjohtaja Guzenina esitteli jo varsin laajasti kuluneen kauden toimintaamme, mutta haluaisin vielä korostaa sitä, että näiden 47 maan joukossa on vielä sellaisia, joissa demokratian kehitys on sellaisessa vaiheessa, että siinä on vielä aika paljon parantamisen varaa.

Täällä muutamissa puheenvuoroissa mainittiin vaalitarkkailu. Se on yksi sellainen, mitä Euroopan neuvosto tekee yhteistyössä Etyjin kanssa. Pääsin henkilökohtaisesti tarkkailemaan Moldovassa tilannetta marras-joulukuun vaihteessa. Siellähän tilanne on sellainen, että on näitä länsimielisiä kannattajia ja Venäjän-mielisiä, ja se tilanne on ollut melkoisen tiukka. Vaikkakin vaalit olivat vapaat ja näennäisesti kaikki sujui rauhallisesti, niin on huomionarvoista, että vielä vuorokausi ennen vaalipäivää yksi puolue poistettiin, ehdokkaita poistettiin listoilta. Ja kun katsottiin, miten media toimii, niin media ei ole lainkaan puolueeton. Kampanjoinnin rahoittamisen avoimuuteen liittyy paljon vielä tehtävää. Ennen kaikkea haluan kiinnittää huomiota siihen, että naisten ja vähemmistöjen asema niillä ehdokaslistoilla ei ollut ihan sellainen, mihin yleisesti länsimaaisessa demokratiassa on totuttu.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

Sitten haluaisin puuttua siihen, kun edustaja Niikko nosti esiin siirtolaiset ja pakolaiset. Olen ollut menneellä vaalikaudella maahanmuutto-, pakolais- ja siirtolaiskomitean jäsen, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja: me emme ole käsitelleet siellä pelkästään niitä negatiivisia asioita liittyen Syyrian kriisiin tai vastaaviin, vaan myös sitä, miten gettojen muodostumista pitäisi estää, miten pitäisi panostaa koulutukseen, tutkintojen hyväksymiseen, ja ennen kaikkea siihen, (Puhemies koputtaa) että siirtolaisista on paljon myös positiivista meille kaikille eurooppalaisille, kuten juuri ilmestyneessä TEMin raportissa kerrotaan maahanmuuttajista...

Toinen varapuhemies Ben Zyskowicz: Pyydän edustajaa siirtymään puhujapöytäntöön, jos haluaa jatkaa.

...lisäämässä Suomen kilpailukykyä. — Kiitos.

14.32 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoma kysyi todella tärkeän kysymyksen, joka liittyy siihen, millä tavalla me saamme Venäjän palaamaan yhteisten pöytien ääreen Euroopan neuvoston parlamentaariseen yleiskokoukseen.

Todellakin he ovat itse ilmoittaneet jäävänsä pois Euroopan neuvoston yleiskokouksen työskentelystä tämän vuoden loppuun saakka. Mutta nyt jo kesäkuussa Euroopan neuvoston yleiskokous kokoontuu ja Suomen nykyinen valtuuskunta — uuttahan ei vielä ole nimetty — lähtee sinne edustamaan Suomea, ja on hyvin tärkeää, että me käymme keskustelua niin siellä virallisilla foorumeilla kuin käytävillä ja tuomme tätä Suomen hyvin viisasta ulkopoliittisen johdon linjaa esille.

Onhan se totta, että jos keskustelussa eivät kaikki osapuolet ole mukana, niin kriiseihin ei löydy ratkaisuja. Ja nyt on hyvä tähdentää, että tämä on todellakin parlamentaarikkojen yleiskokous eli kaikkien maiden delegaatiot koostuvat niiden maiden parlamentaarikoista, ja Euroopan neuvoston sääntöihin kuuluu, että siellä on myöskin opposition edustajat mukana. Eli se ääni, jota siellä kuullaan, on hyvin moninainen. Se ei ole vain hallitusta myötäilevä, vaan se on myöskin muita näkökulmia esiin tuova. Ja sen vuoksi on todella tärkeää, että myöskin Venäjän valtuuskunta jatkaisi mieluummin aikaisemmin kuin myöhemmin tätä tärkeää työtä Euroopan neuvoston yleiskokouksessa ja tällä tavalla saataisiin diplomatian kautta löydettyä ratkaisuja tähänkin kriisiin.

14.33 Antti Kaikkonen kesk: Arvoisa puhemies! Minäkin voisin kommentoida tuota edustaja Heinäluoman heittämää kysymystä. Hänhän toimi viime kaudella eduskunnan puhemiehenä, ja meillä valtuuskunnalla oli hyvä keskusteluyhteys myös hänen kanssaan. Toivottavasti myös tämän eduskunnan puhemies sitten jatkaa hyvää keskusteluyhteyttä tulevan valtuuskunnan kanssa.

Se, miten Venäjä voisi toimia täysivaltaisesti parlamentarisessa yleiskokouksessa, on tietysti hyvin pitkälle kiinni siitä, mihin suuntaan Ukrainan tilanne etenee. Oma arvioni on kyllä se, että jos siellä ei myönteistä kehitystä tapahdu, niin myöskin Venäjän toimintamahdollisuudet pysyvät rajoitettuina. Se on tietysti kaikista tärkein asia, että kriisi voisi kehittyä myönteiseen suuntaan, ja siihen tarvitaan tietysti paitsi suomalaisia myös kaikkia muitakin eurooppalaisia ja kansainvälisiä diplomaattisia ponnisteluja.

Itse kokouksessa suomalaiset tietysti voisivat toimia jonkin sortin sillanrakentajana omalta pieneltä osaltaan paitsi ehkäpä puheenvuoroilla siellä yleiskokouksessa myös omis-

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

sa poliittisissa ryhmissään. Siellähän toimitaan eurooppalaisissa ryhmissä. Toisaalta myöskin komiteakokoukset ovat yksi paikka vaikuttaa. Nämä kaikki mahdollisuudet meillä on totta kai käytettävissä — tai niillä, jotka nyt tulevassa valtuuskunnassa tulevat sitten olemaan.

Yksi ajatus vielä, arvoisa puhemies, nousi kyllä mieleeni, mitä olisi mielestäni hyvä harakita. Hyvin usein näissä parlamentaarisisissa yleiskokouksissa käy kansainvälisiä vieraita puhumassa, ja voisi olla itse asiassa hyvä, jos Suomen tasavallan presidentti Niinistö tulisi yleiskokoukseen vieraaksi ja kertoisi vähän omia näkemyksiään, kun hän on muutoinkin ollut aktiivinen tämän Ukrainan kriisin lievennyttämisessä ja ratkaisemisessa. Moneen vuoteen itse asiassa Suomen presidentti ei ole ollut yleiskokouksessa vieraana, niin että olisi toivottavaa, että tällainen vierailu voitaisiin lähivuosina — mitä pikemmin, sen parempi — Strasbourgii järjestää.

14.35 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Niikko otti tärkeän asian esille tästä toimintakertomuksesta koskien Lähi-idän konfliktia. Hamas järjestönä edustaa palestiinalaisia käytännössä Gazassa ja Länsirannalla, ja virallisesti kansainvälisissä yhteyksissä Fatahin hallinto siellä on kahtiajakautunut. Toisella puolella on sitten tietysti Israelin hallinto omana entiteettinään. Kun ajatellaan Hamasia, joka on kuitenkin muun muassa EU:n, Yhdysvaltain, Kanadan ja Japanin luokittelema terroristijärjestö, joka ei käytännössä salli todellista demokratiaa Gazan alueella ja on esimerkiksi ajanut tämän Fatah-järjestön edustajat jo vuosia sitten pois Gazan alueelta, niin haluaisin kysyä vielä edustaja Guzeninalta, mihin tämä kova väite siitä, että nimenomaan Israel estää demokratiaa palestiinalaisten keskuudessa, perustuu.

Toinen varapuhemies Ben Zyskowiec: Kiitos. Onnittelemme edustaja Eloa neitsytpuheenvuorosta.

14.36 Ilkka Kanerva kok: Herra puhemies! Mielenkiintoista seurata Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen tematiikan ympärillä käytävää keskustelua, verrata sitä hieman siihen, minkä luonnollisesti paremmin oman kotitantereeni Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön vastaavan elimen kautta tiedän ja tunnen.

Osaltani vain totean, että Etyjin parlamentaarinen yleiskokous pitää sisällään kaikki Etyjin 57 jäsenmaata, ilman että millekään näistä jäsenmaista on osoitettu ovea. Ja on välttämätöntä tietysti pitääkin tämä konsepti yllä myös sen takia, että Etyj tietysti on keskeisimmässä roolissa, keskeisemmässä kuin mikään muu parlamentaarinen elin, mitä tulee Ukrainan kriisin ympärillä käytävään dialogiin — dialogiin, jota mikään muu toimenpide ei voi korvata rauhan, sovittelun ja sovinnon tekemisen etsimisessä ja edellytysten parantamisessa.

Itse asiassa kun kuuntelin Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtajan tekstiä, niin jäin miettimään, kuinka tarkkaan Euroopan neuvoston yleiskokous fokuksituu tiettyihin asioihin, kuinka paljon on päällekkäisyyttä suhteessa Etyjiin ja kuinka paljon on erilaisuutta. Oma käsitykseni on se, että olisi varsin perusteltua myös sellainen ajattelu, jossa Euroopan neuvosto keskittyisi ennen muuta laajan turvallisuuden mukaisiin asetelmiin — mistä mielestäni ansiokkaasti täällä puhui edustaja Mattila puhuessaan muun muassa Euroopan uusista uhista — sillä on jotain ennenkuulumatonta, että meidän mantereellamme, jopa välittömästi Suomen lähialueella, esiintyy tällä hetkellä sellaisia terrori-

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

kuja, joihin me emme ole mitenkään tottuneet. Pitäisin tärkeänä, että myös parlamentaarinen puoli näihin laajan turvallisuuden käsitteisiin (Puhemies koputtaa) kykenisi kiinnittämään omaa huomiotaan.

14.39 Eva Biaudet r: Ärade talman! Jag vill också för min del tacka Finlands delegation i europarådets parlamentariska generalförsamling för deras goda arbete och hoppas att det i framtiden också kommer att kunna vara lika starkt som det har varit nu.

Täällä viime viikolla Ecri, joka on Euroopan neuvoston rasisminvastainen ulottuvuus, jos näin voi sanoa, piti seminaaria yhdessä yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa siitä syystä, että se kantaa hyvin suurta huolta Suomessa kasvavasta rasismista ja syrjinnästä. On ehkä tärkeää muistuttaa varsinkin näin hallitusneuvotteluiden alkaessa, että Suomessa ennen kaikkea näkyvillä etnisillä vähemmistöillä, esimerkiksi somalialaistaustaisilla henkilöillä tai romaneilla, on enemmän syrjäytymiskokemuksia kuin missään muussa EU-maassa. Se tietenkin antaa meille kaiken aiheen kantaa sitä huolta ja aktiivisesti toimia syrjintää ja rasismia vastaan vielä vahvemmin.

Kun puhutaan laajasta turvallisuudesta ja uusista uhista, niin ehkä ne ovat uusia, mutta Suomi on myöskin ollut korkeilla luvuilla naisiin kohdistuvan väkivallan luvuissa, ja siinäkin Euroopan neuvostolla, tietenkin muun muassa ihmiskaupan vastaisella konventioliin ja myöskin muilla sopimuksillaan, on erittäin suuri merkitys meidän lainsäädäntöä ja toimintaa kehitettäessä. Tämä ehkä sellaisena muistutuksena — muut järjestöt eivät ehkä samalla tavoin ole kuitenkaan pystyneet ylläpitämään tällaista vahvaa laillista sitovuutta ja velvoittavuutta jäsenmailleen, muistutuksena myöskin tulevalle hallitukselle ja tulevalle delegaatiolle. — Kiitoksia.

14.41 Mika Raatikainen ps: Arvoisa herra puhemies! Suomen Eurooppa-neuvoston valtuuskunnan jäsenenä haluaisin kiittää puheenjohtaja Guzeninaa, ja muitakin, oikein hyvästä puheesta.

Ihan kommenttina tähän kertomukseen, kun täällä edustajat Niikko ja Elo mainitsivat tästä Palestiina- ja Israel-jutusta: Olen nyt kuitenkin asunut siinä maassa viisi ja puoli vuotta, myös Palestiinan puolella Gazassa ja Länsirannalla sekä Israelissa. Että oikeasti kannattaa perehtyä näihin asioihin. — Kiitos.

14.41 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Elon kysymykseen siitä, mihin perustuvat tämän toimintakertomuksen tekstit: valtaosan meidän sihteeristömme on katsonut nimenomaan kansainvälisistä raporteista, niistä, joita on Euroopan neuvoston puitteissa tehty raportöörin toimesta.

Yksi todella tärkeä huomio, jonka tässä nostaisin vielä esille liittyen Euroopan neuvoston toimintaan, on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien, joka toimii Euroopan neuvoston alaisuudessa. Se on tässä maanosassa yksi tärkeimmistä elimistä, jonka kautta yksittäiset kansalaiset voivat hakea oikeutta silloin, kun kokevat, että heidän oikeutensa eivät toteudu heidän oman maansa sisällä. Tämä on tärkeä huomata myöskin silloin, kun puhutaan Venäjän osallistumisesta Euroopan neuvoston toimintaan.

Mikäli Venäjä vetäytyisi kokonaan pois Euroopan neuvoston toiminnasta, se tarkoittaisi myös sitä, että Venäjän kansalaiset eivät voisi valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen ja tämä todella tärkeä väylä heidän ihmisoikeuksiensa toteutumiseksi sulkeutuisi.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

Tämä on todella tärkeä huomioda, että me emme puhu Venäjästä ainoastaan valtiona vaan silloin kun me puhumme heidän jäsenyydestään Euroopan neuvostossa, me puhumme nimienomaan heidän kansalaistensa oikeuksista, heidän kansalaistensa ihmisoikeuksista.

14.43 Sirkka-Liisa Anttila kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Kanerva täällä nosti tärkeän asian esille puhuessaan työnjaosta erilaisten järjestöjen kesken. Meillä on siis Euroopan unioni, meillä on Euroopan neuvosto, ja sitten meillä on Euroopan yhteistyöjärjestö Etyj. Ja nyt esimerkiksi ihmisoikeuspuolella edelleen on auki se, että Euroopan unioni voisi ratifioida ihmisoikeussopimuksen, ja minusta siinä pitäisi tehdä selkeä työnjako, koska Euroopan neuvoston perusfokus on ihmisoikeuksien edistäminen. Se tehtävä pitäisi Euroopassa antaa Euroopan neuvostolle, jolloin Euroopan unionin ei tarvitsisi siinä erikseen toimialueena olla. Totta kai sielläkin pitää noudattaa ihmisoikeuksia, mutta tällä hetkellä edelleen se sopimuksen ratifiointi minun tietojeni mukaan on kesken, enkä oikein tiedä, mistä siinä kiistassa on kysymys.

Sitten yleensä tällainen laajemman turvallisuuden käsite on entistä tärkeämpi, niin kuin täällä on todettu edustaja Kanervan puheenvuorossa, kun erilaiset kriisit lähellämmekin eskaloituvat. Eli jatkossa entistä enemmän pitää myöskin Euroopan neuvoston kiinnittää siihen huomiota, että maailma olisi entistä turvallisempi paikka elää.

14.44 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Ymmärrän jotenkuten, jos tässä ulkosuhteissa tämä tavoite on tämä: niin kuin täällä mainitaan, että tämä Palestiinalle yleiskokouksessa myönnetty asema demokratiakumppanina on tehty sen vuoksi, että se edistäisi aktiivisesti demokratiaa ja ihmisoikeuksia sillä alueella. Se on ihan hyvä tavoite, siitä ei pääse mihinkään. En kuitenkaan ymmärrä Guzeninan mainintaa siitä, että nämä suomalaisessa kertomuksessa olevat poiminnot, kun ne on kansainvälisistä raporteista otettu, olisivat sillä tavalla hyväksytyjä tosiasioita, joita me tosiasioina täällä rupeamme tulkitsemaan. Nyt jos me täällä tulkitsemme näin, että suurin este demokratian tiellä on Israelin miehitys, mikä lukee täällä kirjaimellisesti näin, mutta emme mainitse sitä, mikä täällä mainitaan, että suurimmat esteet demokratian tiellä voisivat olla vaikka ihmiskauppa, perheväkivalta tai kuolemantuomiot, joita Hamas tekee siellä jatkuvasti omille kansalaisilleen, niin tämä tulisi myös mainita asian oikeassa valossa.

Me tiedämme, että Lähi-itä on hyvin vaikea alue ja Suomesta käsin niitä ongelmia ei varmasti pystytä ratkaisemaan. Siihen on kompastunut jokainen maa toisensa jälkeen. Sen vuoksi toivoisin, että meillä olisi semmoista diplomaattista osaamista, että me yrittäisimme tämän ainoan Lähi-idän alueella olevan demokraattisen valtion, suvereenisen valtion, asioita ymmärtää myös siitä käsin, että he ovat erittäin vaikeiden valintojen edessä, kun he taistelevat olemassaolostaan siellä tänä päivänä.

Tästä huolimatta Suomi yhdessä Euroopan unionin kanssa joka vuosi antaa 300 miljoonaa euroa rahaa Palestiinan hallinnolle, ja kuten on käynyt ilmi viimeisistä kriiseistä, niin hyvin paljon se raha valuu aivan jonnekin muualle, kuin mihin se on tarkoitettu. Siinä mielessä meidän tulisi kiinnittää juuri tällaisiin asioihin huomiota, että se demokratia kehittyy sen kautta, että myös niiden varojen käyttöä valvotaan ja valvotaan sitä demokratian toteutumista.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

14.46 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Suomen valtuuskunnan kertomuksessa on oikein otettu huomioon lastenkin asiat, joista todettiin muun muassa, että yleiskokous on tehnyt työtä lasten oikeuksien puolustamiseksi.

Yleissopimus on lasten suojeluun seksuaalista riistoa ja hyväksikäyttöä vastaan, ja sitä tulee jatkuvasti tehdä tästä eteenkinpäin. Lasten oikeuksia pitää suojella myös, kun lapsi on syyllistynyt rikokseen, ja tämä on varmaan ihan ajankohtaista niin Suomessa kuin muual- lakin, että lapsia kohdellaan tasapuolisesti ja he saavat myös oikeuskäsittelyissä parhaan mahdollisen turvan. Myös aina, kun on näitä talouskriisejä, niin ihmiset ja ennen kaikkea lapset, jotka eivät pysty puolustamaan itseään, joutuvat kokemaan aliravitsemusta ja lapsi- köyhyyttä, lapsityövoimaa, ja näin ollen heillä ei ole tasavertaista kohtelua esimerkiksi koulunkäynnissä.

Tämä on ollut ihan hyvä pointti täällä ottaa esille, ja toivottavasti myös käytännössä las- ten oikeudet parantuvat, eivät yksistään Suomessa vaan koko maailmassa.

14.48 Antero Laukkanen kd: Arvoisa puhemies! Tässä kertomuksessa on hyvin merkit- tävä asia sivulla 18, jossa pohditaan raporttia Alaikäisen suojeleminen lahkojen kohtuutto- muuksia vastaan. Tässä todetaan, että lahkoista ei ole olemassa yhtenäistä määritelmää eikä lahkojen kaikki toiminta ole laitonta. Raportissa kuitenkin nostetaan esille hyvin mie- lenkiintoisia näkökulmia siitä, miten niin sanottu vapaa kristillisyyttä sijoittuu tämän lahko- käsitteen sisälle. Ja kun ottaa huomioon, että esimerkiksi Suomessa valtaosa väestöstä vie- lä kuuluu niin sanottuihin suuriin perinteisiin kirkkokuntiin mutta kuitenkin niin sanottu aktiiviväestö osallistuu vapaiden suuntien toimintaan, niin on tämä näkökulma, että lapsen edun tulee aina olla tärkein, vaikka samalla tunnustetaan myös uskonnonvapauden merki- tys, ja tässä kehoitetaan, että kansallisten toimijoiden tulisi nyt tähän asiaan erityisesti kiin- nittää huomiota.

Pidän hieman huolestuttavana sitä näkökulmaa, että myös vapaita suuntia, jotka Suo- messa ovat toimineet jo toistasataa vuotta, rinnastetaan lahkoihin. Pidän suositeltavana si- tä, että tätä lahko-määritelmää ja sen käsitettä syvennetään.

Toinen varapuhemies Ben Zyskovicz: Onnittelemme myös edustaja Laukkasta neitsyt- puheenvuorosta.

14.49 Simon Elo ps: Kiitän edustaja Raatikaista tärkeän näkökulman esille tuomisesta. Pitää totta kai katsoa kaikissa tilanteissa kolikon kumpaakin puolta, ja ilman muuta arvos- tan edustaja Raatikkaisten asiantuntemusta tässä kysymyksessä. Mihin oma asiantuntemuk- seni perustuu, niin akateemiseen perehtyneisyyteen ja perhetaustaan siltä osin, että vaikka itse kristitty olenkin, niin siskoni asuu vakituisesti Israelissa, hänellä on siellä perhe, ja sitä kautta siellä on tullut paljon käytyä.

Haluan vielä nostaa esille tässä omassa puheenvuoro-osuudessa lopuksi sen, mitä edus- taja Heinäluoma otti esille, eli Euroopan neuvostossa täytyy pystyä käymään sitä kautta dialogia Venäjän kanssa, ja tuen kyllä täysin rinnoin edustaja Heinäluoman näkemystä sii- tä, että Venäjä jollain aikavälillä pitää saada taas tätäkin kautta dialogikumppaniksi. Ei täl- laista konfliktia kuin se, mikä tällä hetkellä tietysti on olemassa, pystytään ratkomaan muuta kuin asiallisen keskustelun kautta, ja siihen tarvitaan kummankin osapuolen valmiutta, sekä Venäjän että sitten länsiosapuolen.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

14.50 Touko Aalto vihr: Arvoisa puhemies! Sanon tämän nyt vain yhden kerran, edustaja Niikko, edustaja Elo: Minä ymmärrän sokean fundamentalismin Lähi-idässä. Olen tutkinut aihetta kehitysmaatutkimuksen opintojen kautta, valtio-opin opintojen kautta. Mutta minä en ymmärrä sokeaa fundamentalismia tässä salissa. — Ei muuta.

Toinen varapuhemies Ben Zyskiewicz: Edustaja Aalto käytti myös neitsytpuheenvuoronsa, onnittelut siitä.

14.51 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Minäkin haluan kiittää edustaja Raatikaista hänen puheenvuorostaan ja pidän myöskin aivan itsestäänselvänä, että mikäli halutaan käsitellä Palestiinan ihmisoikeustilannetta tai demokratian kehittymistä, niin kyllä sen keskustelun keskiössä silloin pitää myöskin olla Israelin valtion miehitys, joka ei ole millään tavalla erotettavissa siitä muusta kehityksestä sillä alueella. Tämä miehitys Palestiinan alueella vaikuttaa kaikkeen inhimilliseen ja myöskin hallinnolliseen toimintaan sillä alueella, ja siinä mielessä tämä kertomuksen muotoilu on ihan perusteltu omasta näkökulmastani.

Sitten edustaja Niikko nosti myöskin esille palestiinalaishallinnon rahankäytön ja kehitysavun. Minusta on tässä yhteydessä syytä huomauttaa, että kansainvälisen lain mukaanhan se on viime kädessä Israelin eli miehittäjävaltion vastuulla vastata väestön hyvinvoinnista miehityksillä alueilla. Tämä on näkökulma, jonka soisi näkyvän myöskin Suomen ulkopoliitikassa keskeisemmin kuin tällä hetkellä.

Toinen varapuhemies Ben Zyskiewicz: Myös edustaja Andersson käytti ensimmäisen — tuskin viimeisen — puheenvuoronsa. (Li Andersson: Tuskin!) Onnittelut.

14.52 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Saimmehan me tätä debattia aikaiseksi näin ensimmäisessä istunnossa, mikä on ihan hyvä saavutus sinänsä, ja hyvin otitte syötön vastaan, kiitos siitä.

Arvoisa puhemies! Edustaja Andersson, kuitenkin asiahan nyt on niin, että kyllähän meidän täytyy asiaa katsoa kokonaisuutena, kun me yhdessä Euroopan unionina yritämme ratkaista sitä Palestiinan ongelmaa ja kriisiä esimerkiksi tukemalla heitä ja antamalla heille kehitysapua ja -varoja. On kuitenkin hyvin selkeää se, että jos varoja ei välttämättä käytetä sen väestön hyvinvoinnin edistämiseen, niin silloinhan meidän tulisi muuttaa omaa poliittista suhtautumistamme siihen, kuinka se raha sinne kanavoidaan ja kuinka se apu sinne toimitetaan. Tässä ei pidä olla sinisilmäinen.

Mitä tulee edustaja Aallon mainitsemaan sokeaan fundamentalismiin, niin kyllä tämä nyt oli aika absurdi väite, että täällä kukaan muu ei osaa lukea tai seurata mediaa tai seurata tilanteita tai esimerkiksi ole käynyt maassa. Edustaja Elo ja minäkin olemme hyvin paljon käyneet, ja tunnen molemmilta alueilta olevia henkilöitä, eli kyllä nämä meidän arvioimme näistä tilanteista perustuvat aivan tosiasioihin.

Tässä nyt ei ole tarkoitus tämän Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomuksesta puhua pelkästään Lähi-idän ongelmasta, mutta nostin asian esille siksi, että meidän ei pidä ylikorostaa jotain asiaa ikään kuin me täältä käsin näkisimme, missä se ongelma on, koska sitä ongelmaa itse asiassa ei taida nähdä tällä hetkellä kukaan kokonaisuudessaan.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

14.54 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Vielä kommenttina edustaja Niikolle, että niin kauan kuin Israel ei kanna vastuuta kehityksestä Länsirannalla tai siitä humanitaarisesta kriisistä, joka ollaan nähty Gazan kaistaleella, niin ehdottomasti on edelleen myöskin Suomen myöntämälle kehitysavulle isokin tarve sillä alueella. Eli enemmänkin pitäisi Suomenkin painostaa tässä yhteydessä Israelia kantamaan sitä vastuuta, mikä kansainvälisen oikeudenkin nojalla nimenomaan miehittäjävaltiolle kuuluu.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.

6. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 10/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Ben Zyskowicz: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 7. ja 8. asiasta.

Keskustelua ei syntynyt.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.

7. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 11/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Ben Zyskowicz: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Keskustelua ei syntynyt.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.

8. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 12/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Ben Zyskowicz: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

Keskustelua ei syntynyt.

Asia lähetettiin tarkastusvaliokuntaan.

9. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2014

Kertomus K 1/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Ben Zyskowicz: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskustelu

14.55 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa puhemies! Kertomuksesta luemme Sitran tehtäväksi edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä kansainvälistä kilpailukykyä ja yhteistyötä. Näitä kaikkia tarvitaan tänään kipeästi kansantaloudessamme, jokaisessa Suomen maakunnassa. Tulevaisuus ei ole pelkästään Sitran tehtävä tulevaisuusorganisaationa vaan koko eduskunnan ja suomalaisen yhteiskunnan tehtävä.

Tämän vuoden toimintakertomuksen ja Sitran kolmesta teemasta keskityn nyt lähinnä yhteen, nimittäin Resurssiviisas ja hiilineutraali yhteiskunta -osioon.

Koska tulen itse Suomen itäisimmästä biomaakunnasta, haluan korostaa erityisesti sitä, että biotalouden koti on maakunnissa. Hiilineutraali yhteiskunta on resurssiviisas, ja siinä tarvitaan sitä paljon puhuttua biotaloutta. Tämä jäi tänä vuonna vähemmälle huomiolle, ja kertomus keskittyy ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutostarpeisiin yhteiskunnassa mutta toisaalta myös mahdollisuuksiin, joita se tuo tullessaan. Vaikka ilmastonmuutoksen syistä kiistelläänkin, vaikutuksetkaan eivät ole välttämättä positiivisia. Voidaan kai silti ääneen sanoa, että tässä on myös mahdollisuus, kuten kertomuksessa todetaan liiketoiminnan edistämisen mahdollisuuksista.

Kertomuksessa on tuotu esiin kiertotalous kasvualana. Biomassoihin perustuva biotalous on myös kiertotaloutta. Metsät ovat luontainen aurinkopaneeli ja hiilinielu, se on myös hiilen varastoija. Metsä ja biomassat ovat luonnonvara, joka ei suomalaisen, perinteikkään, kestävä metsätalouden ansiosta hupene vaan kasvaa uudelleen. Tälläkin hetkellä meillä on metsien rästihakkuita arviolta 50 miljoonan kuution edestä. Tarvitsemme hoitohakkuita, joilla turvataan metsien tuotto ja samalla turvataan puuraaka-aine niin kemialliselle kuin mekaaniselle puunjalostukselle.

Arvoisa puhemies! Tässä pitää nostaa esiin jälleen kerran maakunnat mahdollisuuksiineen. Kotimaakunnassani Pohjois-Karjalassa tehdään jo reilun askeleen verran edellä metsäperusteista biotaloutta, ja toivon, että sen toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa. Tarvitsemme työtä ja työpaikkoja, jotka eivät karkaa halvempien tuotantokustannusten maihin ja jotka ovat kasvavia vientialoja. Tässä markkinoinnilla ja koulutuksella on olennainen osuus. Tarvitsemme koulutuspaikkoja maakuntiin, joissa biotalous kasvaa ja kehittyy.

Sitra nostaa esiin myös lähiruuan osana menestyvää kiertotaloutta. Se on erinomainen asia. Tarvitsemme lisää hankintaosaamista hyödyntääksemme lähiruokaa julkisella sekto-

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

rilla. Ja kuten kertomuksessa todetaan kiertotalouden olevan tahdon asia, niin myös lähiruuan ja mielestäni erityisesti luomuruuan käyttö on tahdon asia. Kunnissa tulisi tehdä rohkeammin lähiruokastrategioita, joissa painotettaisiin ruuan merkitystä, tuottamista ja kuluttamista sekä korostettaisiin luomuruuan merkitystä. Ruokahävikistä tulisi päästä eroon. Ruuan kuljettaminen aiheuttaa myös päästöjä. Kuljetetun ruuan päätyessä roskiin ovat päästöt siis olleet käytännössä aivan turhia.

Arvoisa puhemies! Lopuksi innokkaana erä- ja kalamiehenä nostaisin tähän keskusteluun erästyksen kansantaloudellisen merkityksen. Viime vuonna valtion mailla metsästäneet ja kalastaneet toivat eräretken kohteina olleisiin maakuntiin 28 miljoonaa euroa hyötyä ja työtä 238 henkilötyövuoden edestä. Eniten rahaa kuluu polttoaineisiin, vähittäiskauppoihin, majoitukseen ja ravintoloihin. Mielestäni tämä on erätaloutta ja näin myös osa kiertotaloutta. Luontomatkailun osana metsästyks ja kalastus ovat monissa maissa kasvuala, ja myös meillä Suomessa on tähän hyvät edellytykset olemassa. Maakuntamme tarjoavat ekosysteemipalveluita, mahdollisuutta virkistyä puhtaassa luonnossa mutta myös mahdollisuuden metsästää ja kalastaa.

Toinen varapuhemies Ben Zyskiewicz: Tämä oli edustaja Kulmalan ensimmäinen puheenvuoro tässä salissa. Onnittelut siitä.

15.01 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Muutamia otsikoita Sitran toiminnasta.

Sitran toimintaa on ollut 47 vuoden ajan. Vuoden 2014 Sitran peruspääoman markkina-arvo oli 739 miljoonaa euroa ja ylijäämä siirrettiin edellisten tilikausien ylijäämätilille. Sitra onnistui vuonna 2014 epävakassa markkinatilanteessa sijoitustoiminnassaan melko hyvin, koska sijoitusomaisuus tuotti runsaat 9 prosenttia. Mutta pääomasijoittamisessa Sitra tulee myös tarkastella sijoitustoimintaa lukumääräisesti sekä ottaa etukäteen huomioon mahdolliset tappiot, vaikka sanotaanhan niin, ettei se pelaa, joka pelkää.

Toimintaympäristö-kohdassa mainitaan muun muassa, että viime vuonna suurin yksittäinen muutos tapahtui turvallisuusympäristössä, kuten tiedämme. Ukrainan kriisi nosti perinteiseen maanpuolustukseen varautumisen ja valtiollisten turvallisuusviranomaisten varaan laskevan turvallisuuden pitkältä ajalta lähelle jokaista suomalaista ihmistä.

Sitralla on ollut kolme painopistealuetta eli teemaa: elinvoimainen ihminen ja kannustavat rakenteet, resurssiviisas ja hiilineutraali yhteiskunta sekä kestävä hyvinvoinnin ja työn toimintamallit.

Parin viimeisen vuoden aikana eri puolilla Suomea on testattu ihmisen palveluissa etälääkärin vastaanottoa, tietokoneavusteista omien oireiden arviointia sekä niin sanottua omahoitoa. Tavoitteena on siirtyä oireiden varhaiseen puuttumiseen ja elämäntapavalintoihin.

Tietojärjestelmän saralla on puhuttu Viron-mallista, joka kokoaisi eri tietolähteissä olevat henkilö-, terveys- ja rekisteritiedot yhdestä paikasta saataviksi. Myös geenitiedon hyödyntäminen terveydenhuollossa avaa mahdollisuuksia. Suomessa esimerkiksi kartoitetaan koehenkilöiden perinnöllinen riski sairastua sydän- ja verisuonitauteihin. Genomitiedon tutkimus on maassamme maailman kärkitasoa. Toisaalta genomitiedon hyödyntämisessä on selvittävää eettisissä kysymyksissä ja vaikkapa genomitiedon yhdistämisessä kliiniseen terveydenhuoltoon.

Pöytäkirja PTK 4/2015 vp

Täällä puhuttiinkin jo resurssiviisaasta ja hiilineutraalista yhteiskunnasta, ja tavoitteena on vastata ilmastonmuutoksen ja luonnonvarojen kestävä kehityksen tuomiin ratkaisuihin.

Sitran selvityksen mukaan resurssien kierron tehostaminen on Suomelle jopa 2,5 miljardin euron mahdollisuus vuoteen 2030 mennessä. Kiertotaloudessa materiaalien ja jätteen syntyminen minimoidaan, sillä jonkun jäte voi olla toisen raaka-aine. Idea on, että materiaalit ja niiden arvo säilyvät kierrossa. Meilläkin on voimavarat kiertotalouden tuomilla businessmahdollisuuksilla nousta kilpailukykyisimpien maiden joukkoon, mutta tämä on aina kaikkien tahdon asia. Tiedämme, että maailman väestö kasvaa ja luonnonvarojen niukkeneminen nostaa raaka-aineiden hintoja ja tietysti heikentää niiden saatavuutta.

Täällä edustaja Kulmala puhui ansiokkaasti lähiruuasta. Sitran mukaan pienenä yksityiskohtana esimerkiksi roskakalana pidetty särki on kilpailukykyinen ja maukas vaihtoehto tuontikalalle, tonnikalalle tai lohelle. Keski-Suomessa Jyväskylässä hanke osoitti, että särjen käyttö julkisten keittiöiden ruokailussa on mahdollista ja myös kannattavaa. Eli pitää suosia entistä enemmän lähiruokaa. Varmaan sekin sananlasku pitää paikkansa: "Syö tärkeä, se kasvattaa järkeä." Otetaan se opiksi.

Ja vielä muutama luku Sitran toiminnasta.

Viime vuonna Sitrassa työskenteli noin 136 henkilöä, ja Sitra on ahkerasti järjestänyt erilaisuuksia viime vuonna, ennen kaikkea teknologiapainotteisia tapahtumia, vajaat 130. Osallistujat olivat pääosin nuoria yrittäjiä tai sijoittajia. Muistamme, että Sitra on järjestänyt myös talouspoliittisia johtamiskursseja. Nehän olivat lähes kymmenen vuotta poissa, mutta nyt parin viime vuoden aikana taas on järjestetty näitä, ja varmaan jokainen kansanedustaja saa kutsun tähän talousalan osaamis- eli talouspolitiikan johtamiskurssille, jonka tarkoituksena on tietysti perehdyttää eri talousalan osa-alueisiin meitä kansanedustajia.

Tässä muutama pointti Sitran hallintoneuvoston viime vuoden kertomuksesta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 19.5.2015 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 15.07.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen